

Factsheet Astma-/COPD-Monitor April 2008

Deze factsheet is een uitgave van het NIVEL. De gegevens mogen met bronvermelding worden gebruikt (M. Heijmans, Astma- en COPD-patiënt zegt vaak niet te weten welke zorg wordt vergoed. NIVEL, april 2008)

Astma- en COPD-patiënt zegt vaak niet te weten welke zorg wordt vergoed

Astma- en COPD-patiënten weten vaak niet welke zorg wel en welke zorg niet vergoed wordt. Wel geeft men aan het belangrijk te vinden dat met name astma- en COPD-hulpmiddelen, terminale zorg, nieuwe of duurdere geneesmiddelen en ongelimiteerde fysiotherapie vergoed worden. Deze zorg zit nu niet of slechts gedeeltelijk in het basispakket. Indien bepaalde zorgvormen vergoed zouden worden, geven mensen met astma en COPD aan dat zij hier ook meer gebruik van zouden maken. Dit geldt met name voor beweegprogramma's, bezoek aan de sportschool gebruik van hulpmiddelen om te stoppen met roken, het gebruik van nieuwe en duurdere medicijnen en het gebruik van vervangende mantelzorg of hospicezorg bij terminale zorg.

Vergoedingen zorg vaak onduidelijk

Circa tweederde van de mensen met astma en COPD weet niet waar zij aan toe zijn als het gaat om vergoedingen in de zorg. De helft van de mensen met astma weet niet of nooit óf en hoeveel men moet bijbetalen; 15% weet het soms. Bij mensen met COPD weet 56% nooit of men moet bijbetalen, 11% weet het soms. Één op de tien mensen met astma of COPD heeft in 2007 daadwerkelijk gebruik gemaakt van zorg waarvan men dacht dat deze vergoed zou worden maar waarbij dat achteraf niet zo bleek te zijn. Dit blijkt uit gegevens van de 'Monitor Zorg- en leefsituatie van mensen met astma en COPD'. Deze monitor wordt uitgevoerd door het NIVEL met subsidie van het Astma Fonds. In oktober 2007 werd aan 549 mensen met astma en 315 mensen met COPD gevraagd naar hun ervaringen met het vergoeden van gebruikte zorg. Daarbij werd ook gevraagd hoe belangrijk men het vindt dat bepaalde vormen van zorg volledig vergoed worden. Hierbij werd een lijst van 16 zorgvormen voorgelegd die op dit moment niet of gedeeltelijk vergoed worden binnen de basisverzekering. Eveneens werd gevraagd of men meer gebruik zou maken van deze zorgvormen bij volledige vergoeding.

Welke zorgvorm ziet de astma en COPD patiënt graag volledig vergoed?

Figuur 1 toont 16 zorgvormen die nu niet of slechts gedeeltelijk vergoed worden vanuit de basisverzekering. Per zorg wordt aangegeven hoe belangrijk mensen met astma en COPD volledige vergoeding vinden.

Meest belangrijk

Volledige vergoeding van hulpmiddelen bij astma of COPD zoals inhalatiehulpmiddelen, hulpmiddelen tegen allergie en draagconstructies voor mobiele zuurstof wordt door zowel mensen met astma als mensen met COPD het meest belangrijk gevonden. Nu worden alleen allergeenwerende hoezen (nog) vergoed binnen het basispakket. Op een tweede plaats volgt vergoeding van vervangende mantelzorg of hospice-zorg bij de zorg voor terminale patiënten. Deze zorg wordt momenteel niet vergoed binnen de basisverzekering. In de Top 5 staan verder ongelimiteerde vergoeding van fysiotherapie, vergoeding van geneesmiddelen die nu niet standaard vergoed worden en volledige vergoeding van zittend vervoer bij revalidatie. Nu wordt fysiotherapie binnen het basispakket alleen vergoed vanaf zitting 10 voor ernstige COPD patiënten (GOLD III en IV). Daarnaast krijgen patiënten jonger dan 18 jaar 9 consulten vergoed. Zittend vervoer bij revalidatie wordt in het basispakket alleen vergoed voor rolstoelgebonden patiënten.

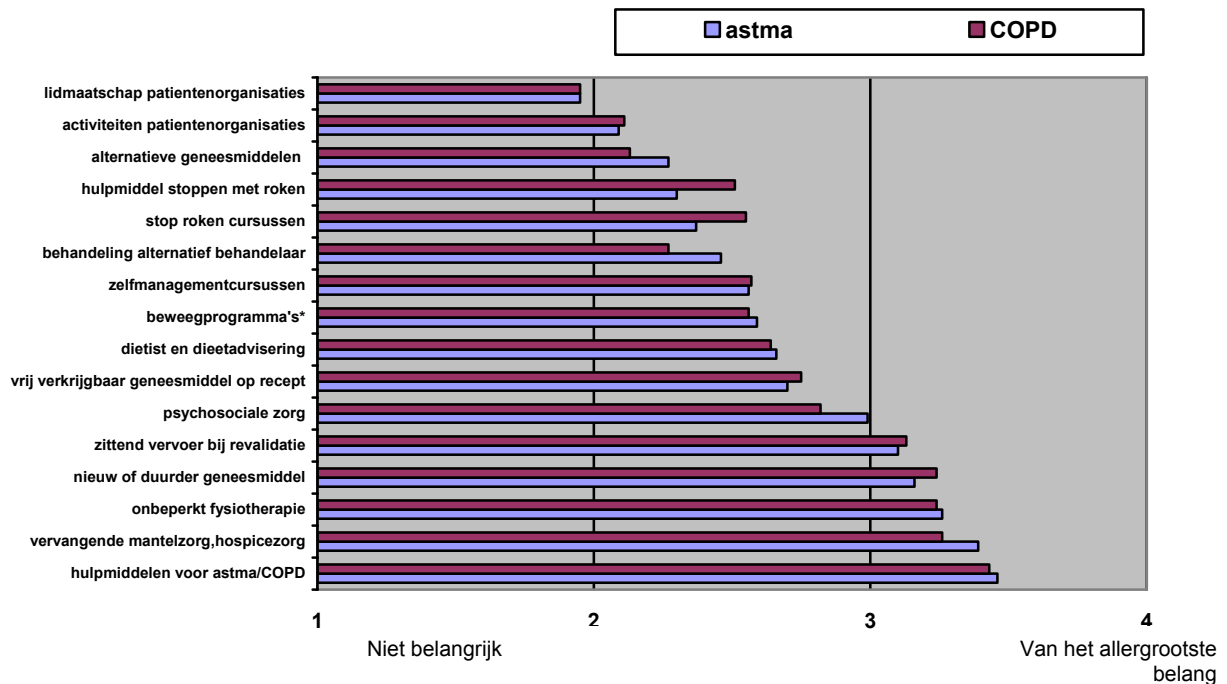
Minst belangrijk

Het minst belangrijk vinden mensen met astma en COPD vergoeding van het lidmaatschap van een patiëntenorganisatie, gevolgd door vergoeding van deelname aan activiteiten van patiëntenorganisaties (hieronder vallen niet de zelfmanagementcursussen) en vergoeding van alternatieve geneesmiddelen.

Verschillen astma en COPD

Er zijn verschillen tussen mensen met astma en COPD. Mensen met COPD vinden vergoeding van hulpmiddelen en vergoeding van cursussen om te stoppen met roken belangrijker dan mensen met astma, terwijl mensen met astma liever psychosociale zorg en behandeling door een alternatief behandelaar vergoed zien. Al deze vormen van zorg zitten nu niet in de basisverzekering, uitgezonderd psychosociale zorg: sinds dit jaar worden 8 sessies vergoed vanuit het basispakket, minus een eigen bijdrage.

Figuur 1 Hoe belangrijk vinden mensen met astma en COPD volledige vergoeding?

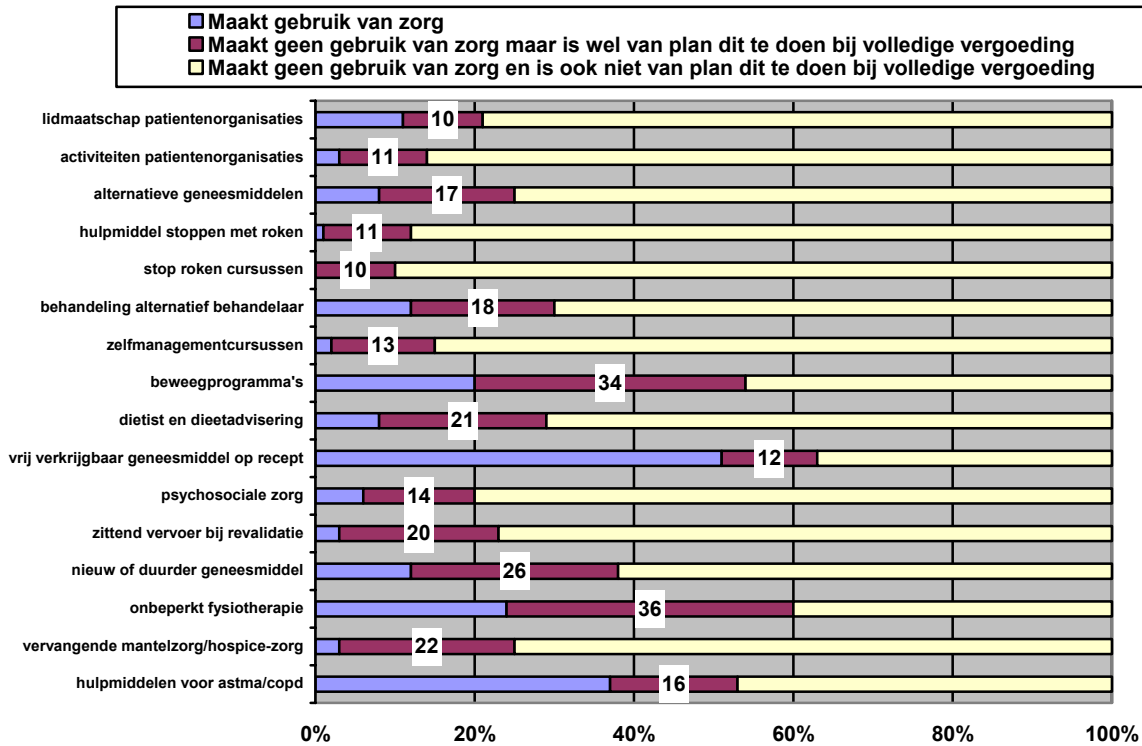

* Inclusief lidmaatschap sportschool

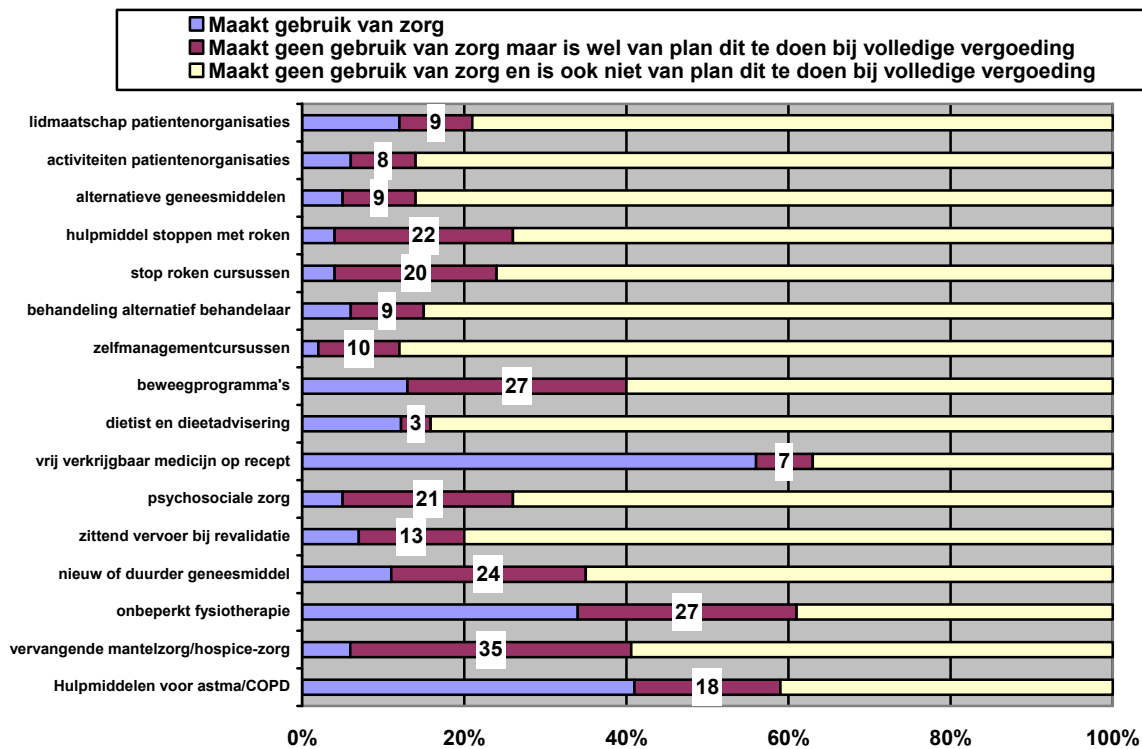
Zal volledige vergoeding leiden tot hoger zorggebruik?

Zes procent van de mensen met astma en 7% van de mensen met COPD heeft alleen een basisverzekering. Het overgrote deel is aanvullend verzekerd. Zowel in het basispakket als de aanvullende verzekering worden bepaalde vormen van zorg niet of alleen gedeeltelijk vergoed. Onbeperkte fysiotherapie bijvoorbeeld wordt alleen in een aantal van de allerdurste aanvullende pakketten vergoed. Dit kan een reden zijn om deze zorgvormen niet of minder te gebruiken. Mensen met astma en mensen met COPD geven aan van alle 16 bevraagde vormen van zorg meer gebruik te zullen maken indien deze vergoed worden. Mensen met astma zeggen vooral meer gebruik te zullen maken van beweegprogramma's en de sportschool of fysiotherapie: respectievelijk 34% en 36% van de mensen met astma is van plan hier meer gebruik van te maken (Figuur 2). Daarnaast geeft een kwart van de mensen met astma aan waarschijnlijk meer gebruik te zullen maken van nieuwe of duurdere geneesmiddelen wanneer deze vergoed worden. Circa een vijfde van de mensen met astma is bij volledige vergoeding van plan een beroep te doen op specifieke vormen van terminale zorg zoals vervangende mantelzorg of hospicezorg, op zittend vervoer bij revalidatie en op een dieet of dieetadvisering indien men dit nodig heeft. De basisverzekering voorziet in 4 consulten dieetadvisering.

Figuur 2 Actueel zorggebruik en hypothetisch zorggebruik bij volledige vergoeding – mensen met astma

Figuur 3 Actueel zorggebruik en hypothetisch zorggebruik bij volledige vergoeding – mensen met COPD

Meer dan 40% van de mensen met COPD zegt gebruik te zullen maken van vervangende mantelzorg of hospicezorg indien deze volledig vergoed zou worden (Figuur 3). Daarnaast zal, - uitgaande van de antwoorden van COPD patiënten - bij volledige vergoeding het gebruik van beweegprogramma's, de sportschool en/of onbeperkt fysiotherapie met meer dan een kwart toenemen. 20% van de mensen met COPD die nu geen gebruik maken van een stop-roken-programma of van hulpmiddelen om te stoppen met roken zegt dit wel te zullen doen bij volledige vergoeding. Nu geeft 4% van de ondervraagde COPD patiënten aan gebruik te maken van cursussen of hulpmiddelen om te stoppen met roken.

De 'Monitor Zorg- en leefsituatie van mensen met astma en COPD' bestaat uit circa 1.200 zelfstandig wonende mensen met een medische diagnose astma of COPD van 15 jaar of ouder. De monitor wordt sinds 2001 uitgevoerd door het NIVEL met subsidie van het Astma Fonds en maakt deel uit van het onderzoeksprogramma Nationaal Panel Chronisch zieken en Gehandicapten (NPCG). Met de monitor worden actuele gegevens verzameld over de situatie van mensen met astma en COPD in Nederland. Voor meer informatie kunt u terecht op onze website www.nivel.nl/npcg of bij mw. Dr. M. Heijmans, tel. 030-2729792 (email: m.heijmans@nivel.nl)